

Crimen Fori Ecclesiastici

Seu Decretalium Gregorii IX. Pont. Max. Liber V ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem Expositus, In quo praecipuae circa Materiam hujus Libri Quinti, quae tum in Theoria, tum in praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & horum solutionibus

Accedunt duo Indices, unus Titulorum initio Operis, alter rerum, & verborum notabilium in calce ejusdem

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1727

VD18 13510827-001

§. IV. De Inquisitionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75232)

opus sit inscriptione *c. super his 16. h. tit.* & denuntians etiam privatus non subeat onus probandi, saltem ex recepta consuetudine, sed tantum aperiendi indicia, quibus Judex ex officio moveri potest ad ulteriorem Inquisitionem. *Laym. l. 3. tr. 6. c. 3. n. 4.*

Fieri potest Denuntiatio hæc vel à constitutis ad id publicis Ministris, vel etiam à privatis. *Abb. inc. 13. cit. n. 48. Marant. l. cit. n. 1. Pirhing hic n. 27. Schambog. n. 34.* Si à publicis Ministris ad id constitutis, ut ferè confuevit, denuntietur crimen, non est opus præmitti monitionem denuntiandi. *Durand. §. 2. cit. n. 10. Scaccia l. 1. de Judic. c. 55. n. 2. Wiestner hic n. 69.* sed Judex Denuntiatione facta, & allatis aliquibus criminis indicijs, in denuntiatum inquiri ex officio, prout factum est *c. fin. b. tit.* Quando fit à privato aliquo, præmittenda est monitio, sicut Accusationi, siquidem crimen sit occultum, & emendatio sperari possit, ut cum *Sanchez, Palao,* & alijs notat *P. Wiestner n. 69. cit.* quod saltem verum est in foro Ecclesiastico; nam in foro Sæculari necessaria illa non est, cum ex consuetudine, quæ est optima Juris interpretis, constet, quod nullus Judex denuntiantem judicialiter interroget de pravia monitione: quod tamen fieri deberet, si illa necessaria foret: imò finis hujus Denuntiationis contrarium suadet; nam eò tendit, non ut corrigatur reus, sed publice puniatur. *Reiffenstuel hic n. 92.*

¹⁷⁰ *Forma Denuntiationis Civilis* ferme coincidit cum forma Accusationis, in cujus locum successit. Hinc 1. debet esse scripta vel manu denuntiantis, vel Actuarij, aut Notarij Judicij, cui denuntians causam narrat, & in acta referendam dicitur. 2. debet exprimi nomen denuntiantis, ne temere quis calumniari possit, & ut, si per ca-

lumniam denuntiavit aliquem, ea detecta, ad expensas condemnari queat. 3. Exprimi debet nomen denuntij, sive delinquentis proprium, vel alia signa æquipollentia, quæ illum demonstrent; quia talis demonstratio vice nominis fungitur *l. certum 6. ff. de reb. credit.* 4. Exprimi debet ipsum Delictum, quod denuntiat, cum omnibus circumstantijs loci, ac temporis *arg. l. libellorum 3. ff. h. tit.* Videatur *Clar. §. fin. q. 7. n. 11. Boss. tr. crim. tit. de accus. n. 3. Scaccia l. 1. de Judic. c. 71. n. 2. König hic n. 109.*

Effectus Denuntiationis Civilis unus 178 Judicem, alter Denuntiantem spectat. *Judici* aperit viam ad Inquisitionem Specialem contra denuntiatum, quemadmodum Diffamatio, & Querela. *Scaccia c. 71. cit. n. 3. Carpz. pract. crim. p. 3. q. 108. n. 54. König hic n. 113.* quam Inquisitionem si Judex omisit, facit litem suam, & de Syndicatu tenetur. *Brunnem. Process. Inquis. c. 1. n. 10. §. 11.* amittitque Jurisdictionem criminalem, seu merum imperium. *Gaill. l. 1. obs. 28. n. 1. König l. cit. Reiffenstuel n. 125.* Denuntiantem hæc Denuntiatio adstringit, ut testes nominet, probationes, quas habet, Judici suggerat, & ea, quæ de crimine novit, ostendat; non verò, ut absolute probet. *Reiffenstuel n. 129.* Utrum verò testis esse possit in causa denuntiata, diffident inter se DD. Præferenda videtur Sententia distinguens inter causas leviores, vel in quibus agitur de peccato vitando, & inter graviores, præsertim capitales: in prioribus admitti pro teste Denuntians potest, non item in posterioribus, ob affectionem ad causam, quæ in prioribus non solet adeo esse magna, major in posterioribus, quod Denuntians, si calumniatus fuerit, punitionem timere debeat. Videatur *Libr. 2. tit. 20. n. 65.*

§. IV.

De Inquisitionibus.

SUMMARIUM.

172. Definitio Inquisitionis.	191. &c. An precedere hæc debeat Inquisitionem Specialem?
173. Ratio illam introducendi.	199. Qualis ad hanc requiratur diffamatio?
174. Divisio in Generalissimam,	200. 201. Maxime si inquirendus sit Prelatus Ecclesiasticus?
175. Specialem,	202. &c. Casus, quibus inquiri potest in delinquentem, infamiam non laborantem?
176. Et mixtam.	211. &c. An, & quomodo constare de corpore delicti debeat?
177. 178. Alius Divisionis modus.	215. &c. An, & quomodo constare de corpore delicti debeat?
179. Tribus maxime modis fieri solet.	219. &c. Quibus casibus tempus, & locus non debeat exprimi?
180. 181. Differentia inter hos modos.	221. &c. Quid observandum sit in Examine, & Interrogatorij Inquisitorialibus?
182. &c. Differentia Inquisitionis ab Accusatione, & Denuntiatione.	
185. Quis Inquisitionem facere possit?	
186. De quo criminis?	
187. Et contra quem?	
188. &c. Quam eximantur ab Inquisitione severa?	

224. &c. *Que sit forma Inquisitionis severe?*

230. &c. *An pendente Inquisitione, inquisitus accusari possit?*

232. *Effectus Inquisitionis Generalis.*

272. **Q**uæritur 1. quid sit Inquisitio? *1. Inquisitio generatim sumpta est criminis, vel criminosi per Judicem legitime facta indagatio. Ita Haun. tom. 6. de J. & J. tr. 3. n. 34. Fleck. Bibl. Jur. Civil. l. 6. tit. 4. n. 1. Gonzal. in c. inquisitionis 21. h. tit. n. 8. Vallens. hic §. 4. n. 1. Engl. n. 23. Pirhing n. 47. König n. 64. Wiefner n. 70. Reiffenstuel n. 149. Magnif. P. Schmier p. 1. de Delict. c. 4. n. 61. Hodie Processu Accusatorio Inquisitorius multo frequentior est, & adeo invaluit, ut quæ olim erat remedium extraordinarium, jam transferit in ordinarium. Farin. prax. crim. q. 12. n. 1. Passerin. Trib. Regul. q. 8. art. 1. n. 1. Magnif. P. Schmier l. cit. n. 60.*

273. Ratio illam introducendi iustissima fuit, ne deficientibus, qui reos deferrent ad Judices, delicta maximo Reip. damno manerent impunita c. qualiter 24. h. tit. & l. congruit 13. ff. de Offic. Præsid. Neque obstat, quod sine accusatore nemo sit condemnandus can. de manifesta 17. §. sciendum, caus. 2. q. 1. c. un. pr. Ut Benef. Eccl. sin. dimin. conf. l. rescripto 6. §. siquis 2. ff. de muner. & honor. in casu autem Inquisitionis instituta nullus sit accusator, vel si aliquis est, ille sit ipse Judex contra Regulam sumptam exc. forus 10. de V. §. ubi Judex, Actor, Reus, & testes referuntur, tanquam personæ in Judicio necessariò distinctæ. Dicendum enim, Accusatoris vicem eo casu supplere non Judicem, sed publicam infamiam, criminis indicia &c. juxta c. qualiter cit. ibi, Non tanquam idem sit accusator, & Judex, sed quasi denuntiante famâ, vel deferente clamore, officij sui debitum exequatur, ut DD. passim advertunt cum S. Thom. 2. 2. q. 67. art. 3. ad 2.

274. **Q**uæritur 2. quotplex sit Inquisitio? *1. Triplex est. Una simpliciter Generalis, & propterea ab alijs Generalissima dicta, quâ Prælatus, vel Præses Provincia, aut alius Magistratus Sæcularis, ex mero officio, nullâ certâ personâ, & crimine expresso, investigat, an in Provincia Diocesi, Civitate, vel Monasterio crimina quedam, vel excessus committantur, prout contingit in Visitationibus c. perniciosam 1. de Offic. Ordin. c. sicut 25. h. tit. c. Romana 1. de Censib. in 6. l. congruit. 13. ff. de Offic. Præsid. Clar. §. fin. p. 3. n. 1. Fleck. l. 6. Bibl. Jur. Civil. tit. 4. n. 4. Passerin. Trib. Regul. q. 8. art. 1. n. 3. Fagnan. in c. qualiter 24. h. tit. n. 41. Gonzal. in c. 21. eod. n. 10. Wagnereck in c. sin. V. ad inquirendum not. 1. Honor. hic n. 43. & 44. Engl. n. 23. ¶ est autem, Pirhing n. 48. König n. 65. Reiffenstuel*

233. &c. *Et Specialis.*

235. &c. *Effectus Inquisitionis severe.*

237. &c. *An crimen, detectum, & probatum per viam Inquisitionis, pœnâ ordinariâ puniri possit?*

n. 150. Magnif. P. Schmier p. 1. de Delict. c. 4. n. 66.

Altera *Simpliciter Specialis*, quâ Judex¹⁷⁵ vel ex mero officio, vel ad alicujus offensus querelam, vel ad Officialis publici denuntiationem in certam personam de certo, & speciali Delicto, an istius rea illa sit, indagat juxta l. ea quidem 7. C. b. tit. Fleck. l. cit. n. 4. Passerin. n. 3. Gonzal. n. 10. Wagnereck not. 1. Honor. n. 45. Pirhing n. 48. König n. 65. Reiffenstuel n. 151. Schmier n. 66.

Tertia *Mixta*, sive partim generalis,¹⁷⁶ partim specialis, quâ vel nullo determinato crimine expresso, in certam personam, & quæ crimina perpetrârit, quod rariùs; vel quod frequentius contingit, nullâ certâ personâ expressâ, in certi criminis v. g. homicidij, aut furti commissi auctorem inquiritur. Sylv. V. Inquisitio 1. n. 1. cum cit.

Aliqui duas duntaxat Inquisitionis¹⁷⁷ Species agnoscunt, Generalem scilicet, & Specialem. *Generalem* dicunt illam, quâ alicujus Provincia, vel loci Status omnino generaliter, vel potius, quâ certi delicti auctor, nullâ personâ expressâ, inquiritur. *Specialem* verò, quâ investigatur de una, vel pluribus certis, ac determinatis personis, an delicti, quod commissum esse constat, reæ, vel participes sint.

Prior ad delinquentem investigandum,¹⁷⁸ *Posterior* ad eum condemnandum, & puniendum tendit: ad quod deveniri solet per duplicem viam, scilicet per Inquisitionem mansuetam, & per severam. *Mansueta*, seu *Militior* peragitur per solas interrogaciones, aut articulos, ad examinandum reum formatos. *Severa* est, in qua cruciatus corporis, & tormenta ad expressionem veritatis adhibentur; & aliâs simpliciter *Quæstio*, vel *Tortura* vocatur.

Quæritur 3. quot modis fieri soleat Inquisitio Specialis? *1. Fieri solet tribus maximè modis. 1. Ex mero officio Judicis, ut quando Judex inquit contra aliquem sine accusatione, querela, aut denuntiatione alterius. 2. Ad Querelam alicujus, qui tamen non vult stare in Judicio, tanquam accusator, sed solum exponit Querelam Judici, eaque propositâ Judex ex Officio suo ad testes, & informationes recipiendas procedit. 3. Ad Denuntiationem alicujus publici Officialis, ad denuncianda Delicta deputati, quâ propositâ, inquirere Judex ex Officio suo potest, etiam nulla præcedente infamia; nam per solam Denuntiationem excusatur à calumnia l. ea quidem 7. C. b. tit. Marant. de Ordin. Judic. p. 6. tit. de Inquisit. n. 12. Azorp. 3. l. 18. c. 17. dub. 1. Pirhing hic n. 48.* Dif.

180 Differunt modi isti inter se in pluribus, ut videre est apud Gloss. in *c. qualiter* 24. *§. ad inquirendum h. tit. Abb. ibid. n. 7. Pirhing hic n. 75. nam*

1. Quando ex Officio suo procedit Judex ad Inquisitionem Specialem, tunc recipit Juramentum ab ijs, contra quos facienda est Inquisitio: non item, quando procedit ad instantiam, seu petitionem alterius, ne instruat Adversarium; sed tunc ipse Adversarius probare debet, quæ denuntiavit.

2. Quando procedit ex officio, non tenetur recipere probationem super fama; satis enim est, quod de ea sibi constet; sed de veritate inquiret, postquam ipsi constat de infamia, licet inquisitus neget se infamatum; neque tenetur ipse Judex fidem facere de infamia; cui enim faceret, cum ipse sit Judex? Contrà est, si procedat ad instantiam, & petitionem alterius; tunc enim tenetur probationes assumere, & fidem facere super infamia.

181 3. Si Judex procedit ad petitionem, vel querelam alterius, admittit probationes contrarias super bona fama: non item, quando procedit ex officio; quia non ita præsumitur contra Judicem, sicut contra partem *arg. c. in nostra 4. de Procurat. c. ad audientiam 13. de præscript.*

4. Quando proceditur ad instantiam, fit litis contestatio cum eo, qui petit Inquisitionem *c. cum dilectis 15. de Purgat. Canon.* Secus est, quando proceditur ex officio; quia tunc non est, cum quo fiat litis contestatio: fit tamen quasi litis contestatio inter infamiam, quæ tenet locum accusatoris, ex una, & responsionem inquisiti ex altera parte.

5. Quando proceditur ex officio, possunt recipi testes etiam post publicatas attestaciones; cum enim dicta testium semper sint nota Judici, cessat tunc timor subornationis eorum: secus est, quando proceditur ad petitionem partis.

182 Quæritur 4. quomodo Judicium Inquisitionis differat ab alijs Judicijs, scilicet Accusationis, & Denuntiationis? *¶. Differt in pluribus, ut videre est apud Durand. Specul. l. 3. part. 1. tit. de Inquisit. §. 1. n. 33. Pirhing hic n. 76. nam*

1. In Inquisitione fama habetur loco accusatoris *c. qualiter 24. h. tit. & c. licet Heli 31. de Simon. in alijs autem Judicijs nullus sine accusatore, vel denuntiatore damnatur can. relatum 3. caus. 5. q. 2. & c. un. ut Benf. Eccl. sin. dimin. confer.*

2. In causa Inquisitionis testes recipiuntur, etiam lite non contestata: quod non fit in alijs regulariter *c. quoniam 5. §. sunt & alij, ut lit. non contest.*

183 3. In Judicio Inquisitionis recipiuntur testes minus idonei, cum sit Inquisitio tam in capite, quam in membris, vel super statu Ecclesiæ; admittuntur enim qualescun-
R. P. Schmalzgrueber L. V, T. I.

que testes ex ipsa Ecclesia, quod ipsi melius nôlle censentur veritatem, ut notat Durand. l. cit. n. 21. quod non fit in alijs causis *c. ex parte 7. de testib. & attest.*

4. Inquisitio fit de criminibus manifestis per famam *c. qualiter 24. h. tit. alia verò Judicia instituantur etiam super occultis, dummodo probari possint can. plerumque 27. caus. 2. q. 7.*

5. In Judicio Inquisitionis proceditur quandoque ad remotionem inquisiti, dum negotium agitur *can. sin. caus. 3. q. 2. probata tamen priùs suspicione dilapidationis c. licet 31. §. quia verò, & c. per tuas 32. de Simon. in alijs non item can. volumus 2. caus. 16. q. 4. c. de Quod vult deo 1. de Judic.*

6. In Inquisitionis Judicio, si crimen sit grave, Prælatus convictus removetur ab administratione *c. qualiter cit. ibi. Quatenus, si fuerit gravis excessus, etsi non degradetur ab Ordine, ab administratione tamen removeatur omnino. In Judicio accusationis deponitur c. super his 16. c. inquisitionis 21. h. tit. In Denuntiatione verò Judex non debet imponere pœnam ordinariam, sed pœnitentiam, & ad illam compellere. Abb. in *c. qualiter cit. n. 10. not. 14.**

7. Accusatio, Inquisitio, & Denuntiatio tendunt ad diversos fines, & effectus; nam Inquisitio fit ad investigandam & repertiendam veritatem, Accusatio ad puniendum delictum, Denuntiatio ad emendandum delinquentem, ut ait S. Thom. 2. 2. q. 67. art. 3. ad 2. cum alijs.

8. Accusator debet se inscribere ad pœnam talionis, si non probaverit, subeundam; in Denuntiatione verò debet præcedere Charitativa monitio: neutrum requiritur in Inquisitione, etiamsi fiat ad petitionem, vel Denuntiationem alterius. Gloss. in *c. qualiter cit. V. ad inquirendum. §. & cum proceditur, Joan. Andr. ibid. n. 37. Fagnan. n. 82. & 83. Pirhing hic n. 77.*

Quæritur 5. quis Inquisitionem facere possit, de quo crimine, & contra quem? *¶. Inquisitionem facere potest Judex loci, in quo Delictum commissum est, aut delinquens reperitur, si Judex ille Jurisdictionem criminalem in simili Delicto habet: distinguere enim oportet inter crimina; nam de criminibus capitalibus, & ijs, quæ mutilationem corporis, aut fustigationem infligunt, inquirere solum illi possunt, qui habent Jurisdictionem altam: contrà de illis, quæ solum multâ pecuniariâ, & carcere coerceri solent, inquirere valent etiam, qui bassam duntaxat Jurisdictionem habent: pro qua re cujusque loci consuetudines, & Jura oportet attendere. Fleck. Bibl. Jur. Civil. l. 6. tit. 4. n. 8. Potest etiam hodie Jurdictio criminalis delegari, quod de Jure Civili non potuit: sed delegatio hæc rarissimè, & restrictè accidit, ut notat idem Fleck. n. 7.*

E

In-

186 Inquiri potest de omni crimine. Salycet. in l. ea quidem 7. C. de accus. Heig. p. 1. q. 39. n. 7. § seq. Fleck. l. cit. n. 9. modò sit crimen magnum, & scandalosum, per quod Reip. tranquillitas turbetur arg. c. inquisitionis 21. h. tit. & l. levia 6. ff. eod. cujusmodi scandalosa, & atrocia sunt ea, quæ ad altam Jurisdictionem pertinent, & ultimum supplicium, aut etiam fustigationem, vel mutilationem corporis merentur. De levioribus Delictis, quorum poena solum est dehortatoria, pecuniaria, seu carceris, & quæ regulariter ad bassam Jurisdictionem pertinent, Magistratus non tenetur inquirere, & præstat læpius dissimulare ejusmodi delicta, quàm in ea inquirere, nisi Inquisitio necessaria apparuerit. Fleck. n. 9. cit.

187 Inquirere autem Judex tantum potest in eum, qui eidem ratione causæ, domicilij, vel loci delicti subiectus est, nec specialiter ab accusatione privilegiatus; cum enim Inquisitio in locum Acculationis successerit, consequens est, eum, qui liber est ab Accusatione, etiam ab Inquisitione liberum esse, König hic n. 69. Hinc quia personæ Ecclesiasticæ coram Judice Sæculari accusari nequeunt, ideo hic in eorum Delicta non potest inquirere: & vicissim quia Magistratus Ecclesiastici recipere non possunt accusationem personæ Laicæ circa crimen fori merè Laicalis, ideo neque inquirere possunt de tali crimine in personam Laicam, nisi simul Jurisdictionem sæcularem habeant, qualem plerique Germaniæ Episcopi habent, cum simul sint Principes Imperij.

188 Qui ab Inquisitione severa, seu Tortura eximuntur, reduci possunt ad duo capita; nam vel eximuntur ob defectum animi, aut corporis, vel ob conditionem, & statum. Ob defectum animi, aut corporis eximuntur 1. Impuberes l. de minore 10. pr. ff. de Quest. & l. cum aliter 1. §. impuberi 33. ff. de S. C. silan. 2. Furiosi l. siquis 3. §. furiosi 11. ff. eod. 3. Muti, & surdi simul, tam ex natura, quàm ex accidenti tales, si litteras ignorent l. siquis cit. §. surdus 8. & §. mutum 10. 4. Senes, & decrepiti l. siquis cit. §. ignoscitur. 7. 5. Valetudinarij, qui versantur in periculo vitæ arg. l. questionis 7. ff. de Quest. 6. Mulieres prægnantes l. prægnantis 3. ff. de Pœnis.

189 Ob conditionem, & statum eximuntur 1. Magistratus majores l. Divo Marco 11. C. de question. & l. severam 10. C. de Dignit. 2. Milites l. milites 8. pr. C. de question. 3. Nobiles, utpote qui plebejorum, quibus tormenta videntur esse præstituta, turbâ exempti sunt l. un. C. de Equestr. Dignit. 4. Doctores, qui non tantum privilegia militum participant arg. l. Advocati 14. C. de Advoc. divers. Judicior. sed etiam reipsa sunt nobiles arg. l. excusantur 2. §. fin. l. diximus 4. fin. ff. de Excusat.

Excipitur crimen læsæ Majestatis, 190 Hæresis, Simonix, Proditionis, & similia valde enormia, in quibus nec status, nec conditio tribuit immunitatem à tortura: de quibus Carpzov. pract. crim. p. 3. q. 117. n. 87. § seqq.

191 Quæritur 6. an Inquisitionem præcedere debeat Infamia? Et, 1. quidem dubitatur, utrum Infamia debeat præcedere Inquisitionem Generalem? Certum est, non debere præcedere Infamiam cujusquam certæ personæ; nam etiam sine hac inquiri generaliter in Delicti authorem potest. Clar. §. fin. q. 6. n. 1. Marant. de Ord. Judic. p. 6. tit. de Inquisit. n. 29. Less. l. 2. de Just. c. 29. n. 108. Gonzal. in c. 21. h. tit. n. 10. Wagnereck in c. fin. eod. v. ad inquirendum not. 3. Vallenf. hic §. 4. n. 6. Zesl. n. 6. Honor. n. 43. Pirhing n. 50. König n. 74. Wiestner n. 74. Reiffenstuel n. 158. & communi consensu DD. cæteri. Ratio est, quia per Inquisitionem generalem solum inquiritur, an qui notitiam criminis habent, authorem illius sciant; & si hunc ignorant, an non aliquis de illo sit diffamatus: in qua Inquisitione, cum nulla exprimat certæ persona, nulli fit ulla injuria.

Difficultas solum in eo est, an Generalis hæc Inquisitio profus nullam, etiam delicti infamiam prærequirit? Distingunt aliqui inter Inquisitionem Generalem Generalissimam, & inter Generalem secundum quid, seu Mixtam. Ad Generalem generalissimam concedunt, nullam etiam delicti infamiam præquiri; putant autem præquiri ad Mixtam, seu Generalem respectu solarum personarum. Sed immerito, cum in ijs textibus, quos allegant, solum sermo sit de Inquisitione speciali.

Et hinc Passerinus Trib. Regul. q. 8. n. 153 14. § 38. Fagnan. in c. qualiter 24. h. tit. n. 57. Honor. hic n. 45. Pirhing n. 54. König n. 74. Reiffenstuel n. 164. cum communi advertunt, etiam ad Inquisitionem mixtam, quâ nullâ certâ personâ expressâ, investigatur, quis criminis reus sit, delicti diffamationem non exigi, sed sufficere verisimilem, seu rationabilem ejus suspicionem. Ratio est, quia suspicium in Jure statutum est, quòd non possit inquiri de delicto non famoso, sed solum prohibetur, ne fiat Inquisitio specialis contra delinquentem non famosum: & ideo ubi Superior habet qualemcumque verisimilem suspicionem, quòd aliquod delictum fuerit commissum, potest inquirere, an hoc verum sit, & ex consequenti potest inquirere generaliter, ut inveniat delinquentem.

194 Quòd verò ad Generalem Generalissimam Inquisitionem fama Delicti non requiratur, patet 1. ex Trid. quod sess. 7. c. 8. & sess. 21. c. 8. reform. Episcopos ad visitationem annuam suarum Dioecesium, & faciendam in his Inquisitionem genera-

tem obligat, quamvis nulla præcesserit fama de commissis in Diocesi Clero, vel populo certis Delictis. 2. ex praxi Regularium Prælatorum, qui Monasteria, & Conventus Religiosorum sibi subditorum stans temporibus visitant, quamvis nulla tam delictorum, quam delinquentium difamatio, vel etiam suspicio præcesserit. 3. ex ratione; quia per talem Inquisitionem nulli fit injuria, cum de nemine in particulari fiat Inquisitio.

195 In neutro tamen casu, siue cum sit Inquisitio Generalissima, siue cum Generalis respectu solarum personarum, tenentur subditi manifestare authorem criminis occultum, nisi de eo publica infamia, vel alia sufficientia indicia præcedant. Et hoc verum est, etiam si Judex sub Juramento interroget generatim, quis delictum commiserit, ut notat Less. l. 2. de Just. c. 29. n. 109. § 118. Pirhing hic n. 54. fin. Ratio est, quia Judex non habet jus inquirendi de reis occultis, & consilium non potest obligare subditos, ut eos manifestent, sed solum eos, qui infamiam aliquam laborant, Multo minus reus occultus, interrogatus à Judice, tenetur seipsum prodere. Less. l. cit. n. 117. Excipitur, si crimen adhuc esset parandum, vel continuandum, aut si ex eo grave damnum alicui immineret, quod alio modo commodè declinari non posset; hoc enim casu subditi interrogatus à Judice, deberet patefacere authorem, etsi omnino occultum, & nullam laborantem infamiam, ut sic Judex opportuna possit adhibere remedia ad damnum ejusmodi præcavendum. Less. n. 119.

66 Dub. 2. an publica infamia præcedere debeat Inquisitionem specialem, quæ inquiritur in certam personam, an criminis perpetrati rea sit? R. regulariter debet præcedere Infamia. Ita Clar. § fin. q. 6. n. 1. Less. l. 2. de Just. c. 29. n. 121. Farin. prax. crim. q. 9. n. 1. Scaccia l. 1. de Judic. c. 59. n. 3. § 14. Barbof. in c. 19. h. tit. n. 1. § 3. Fagnan. in c. qualiter 24. n. 59. Gonzal. in c. 21. n. 10. Passerin. in c. 1. tit. eod. in 6. n. 8. & Trib. Regul. q. 8. art. 2. n. 8. Canif. Sum. l. 4. tit. 19. §. 13. Vallens. hic §. 4. n. 2. § 3. Honor. n. 46. Engl. n. 24. Pirhing n. 56. Schambog. n. 29. König n. 75. Reiffenstuel n. 173. Magnif. P. Schmier p. 1. de Delict. c. 4. n. 81. & patet ex c. cum oporteat 19. c. inquisitionis 21. §. tertia, c. qualiter 24. h. tit. c. si is 2. eod. in 6. c. licet Heli 31. de Simon.

Ratio est. quia Judex ad criminum punitionem non debet procedere, nisi ex scientia publica. talis autem de crimine non habetur, quod nec publica diffamatio, aut huic æquivalente alia insinuatione in Judicium deductum est. ergo &c. Conf. quia merito quisque queri potest sibi injuriam, si in vitam ejus Juridicè inquiretur, cujus fama alioquin est integra; nam

R. P. Schmalzgrueber L. V. T. I.

per talem Inquisitionem redditur suspectus. & jacturam fama, atque existimationis suæ patitur, quod sine gravi causa non licet.

Estque hoc adeo verum, ut non sufficiat quoque ad Inquisitionem specialem instituendam, quod duo, vel plures etiam jurati affirmant, aliquem crimen aliquod se videntibus commisisse, de quo non laboret infamia aliqua, & clamosa insinuatione non præcessit c. inquisitionis cit. §. tertia. quia aliàs adhuc occulta res est, & minimè per publicam Inquisitionem prodenda: Hinc necesse erit, ut rumor de tali homine, & commissio ab ipso crimine sparsus sit per majorem partem viciniam, Collegij, vel Universitatis, in qua inquirendus moratur. Less. c. 29. cit. n. 123. Vallens. hic §. 4. n. 5. §. quod adeo. Excipitur crimen læsæ Majestatis Divinæ, aut humanæ, monetæ falsitatis, latrocinij &c. in quibus etiam ex sola confessione Socij in Socium inquiritur l. Divus 6. ff. de custod. & exhib. reor. l. quisquis 5. C. ad Leg. Jul. Majest. l. quomam 1. C. de fals. monet. Vallens. l. cit. §. Excipitur.

Extra hæc crimina, si Inquisitio specialis de crimine in certam personam, non præcedente aliqua criminis infamia, vel alijs indicijs instituat, Processus, sic à Judice institutus, est nullus c. inquisitionis §. tertia, & c. qualiter cit. & notant ibi DD. & ita quidem, ut neque per subsecutam delicti plenam probationem, ipsamque criminis confessionem convalescat, ut de eo inquisitus condemnari, & puniri possit. Durand. specul. tit. de Inquisit. §. 4. n. 6. Farin. q. 9. n. 8. §. seqq. Barbof. in c. qualiter cit. n. 5. Wagnereck ibid. v. ad inquirendum not. 2. §. 3. Pirhing hic n. 58. not. 6. Schambog. n. 29. Wietner n. 78. Reiffenstuel n. 198. Excipitur, nisi iste in Inquisitione esset præsens, & cum opponere posset, se de crimine diffamatum non esse, taceret; hoc enim casu juri suo renuntiasset, & Processum contra se formatum approbasset censeretur, neque eum postea impugnare posset c. su. h. tit. in 6. Clar. §. fin. q. 6. n. 9. Farin. q. 9. cit. n. 12. Scaccia l. 1. de Judic. c. 22. n. 18. Canif. Summ. l. 4. tit. 19. §. 13. Passerin. in c. su. cit. n. 6. Vallens. hic §. 4. n. 5. §. hinc etiam, Zoesl. n. 6. Pirhing n. 62. cum alijs supra.

Dub. 3. qualis requiratur diffamatio ad Inquisitionem Specialem? R. non sufficit quævis, sed debet esse talis, ut 1. originem habeat non à malevolis, vel maledicis, sed honestis, & fide dignis personis. 2. ut ad aures ipsius Superioris pervenerit. Et quidem 3. ut sapius illuc pervenerit. Ita clarè desumitur ex c. qualiter 24. h. tit. Ratio est, quia aliàs, si ex qualibet fama contra aliquem inquiri posset, nullus quantumvis honestus vir unquam securus esset à Speciali Inquisitione, & inde sequentibus præjudicijs.

E 2

cum

cum ex una parte vix ullus esset, contra quem malevoli, & improbi non male loquantur, ex altera vero parte dictum unius facile sequatur multitudo *c. cum in iuventute 12. de Purg. Canon. Fagnan. in c. qualiter cit. n. 9. Barbos. ibid. n. 7. § seqq. Wagnereck V. sed à providis not. 1. Passerin. in c. 1. eod. in 6. n. 2. & præcipue à n. 24. Reiffenstuel hic n. 191.*

²⁰⁰ Quod multo magis observandum est, cum Inquisitio Specialis instituenda est contra Prælatum Ecclesiasticum; in hoc enim multo magis requiritur præcedens infamia, quod status ejus sublimior sit. Hinc, ut adversus ipsum Inquisitio Specialis institui possit, necesse est, ut infamia sit clamorosa. Discrimen tamen faciendum est aliquod inter Prælatum Regularem, & Sæcularem; nam ut speciali Inquisitione contra Prælatum Sæcularem procedi possit, diffamatio non solum clamorosa, sed talis esse debet, ut sine graviscandalo dissimulari, & sine periculo tolerari nequeat *c. qualiter cit. §. sed cum super.* Ut verò procedi possit adversus Prælatum Regularem, sufficit, si clamorosa sit, etsi dissimulatio, & tolerantia ejus scandalum grave, & periculum non afferret. *Abb. in c. qualiter cit. n. 9. Sylv. V. Inquisitio 1. n. 10. pr. Honor. hic n. 47. Pirhing n. 60. not. 11. Wiestner n. 62.*

²⁰¹ Est etiam aliud triplex discrimen inter Inquisitionem specialem, quæ instituitur contra Prælatum Sæcularem, & inter eam, quæ instituitur contra Prælatos, & subditos Regulares, ut colligitur ex *c. qualiter cit. 1. §. fin.* Nam 1. in hac posteriore Ordo Juris non est observandus usquequaque, & ad unguem: intellige, quoad subtilitatem, & solennitatem Judicij; nam hæc in causis Regularium remittuntur: secus quoad veritatis probationem; ista enim nequaquam est omittenda. *Joann. Andr. in c. cit. n. 31. Host. ibid. fin. V. usquequaque. Pirhing hic n. 78. arg. Clem. 2. de V. S.* 2. Prælati Regulares facilius, & liberius removeri ab administratione possunt, quam Prælati Sæculares; nam ad hos removendos sufficiunt etiam leviores causæ, & probationes. *Host. l. cit. V. facilius:* imò Priores Claustrales, & Officiales minores ab Officijs suis, & administrationibus removeri possunt ad libitum Abbatis, etiam sine ulla causa, & nullo Juris ordine servato, ut notatur in *c. ad Monasterium 6. §. tales, de Stat. Monach.* & notat *Fagnan. in c. qualiter cit. 3.* contra Regulares, non reperiuntur tot Exceptiones, sicut contra Sæculares, & in ipsis Exceptionibus non est necessarium ita exactè servare formam, seu ordinem procedendi. *Host. l. cit. V. liberius.*

²⁰² Dub. 4. quibus casibus speciali Inquisitioni locus sit adversus delinquentem criminis infamiâ non laborantem? *§. plures ejusmodi casus à DD. passim enumerari. Et quidem,*

1. Si adversus delinquentem adsint indicia criminis valde propinqua: qualia juxta *Fleck. Bibl. Jur. Civil. l. 6. tit. 4. n. 6.* sunt, si quis propositum habuit delinquenti, aut minas fecit, ex quibus secutum est crimen, si conversatus est cum ipsis delinquentibus, aut similis farina hominibus, si inventus in loco, ubi delictum commissum fuit, si apud ipsum inventa res furtiva, si fugit ob metum inquisitionis &c. quia hæc succedunt loco diffamationis. *Marant. de Ord. Jud. p. 6. tit. de inquisit. n. 22. Boff. tit. de Inquisit. n. 8. Farin. prax. crim. q. 9. n. 20. Guazzin. Reor. Defens. 9. c. 1. n. 14. Passerin. Trib. Reg. q. 2. art. 5. n. 18. & in c. 1. b. tit. in 6. n. 37. Pirhing hic n. 61. König n. 76. Wiestner n. 79. Reiffenstuel n. 185.*

2. Quando crimen, de quo inquitur, cum crimine, de quo convictus, vel diffamatus quis est, connexum est, vel plerumque esse conjunctum solet: & sic in eum, qui convictus est de adulterina consuetudine cum conjugata, inquiri potest de eadem mariti reperti in camera adulteræ, in infamatum de homicidio, de spoliatione cadaveris occisi &c. *Innoc. in c. qualiter 17. b. tit. n. 3. Abb. ibid. n. 7. Sanch. Conf. l. 6. c. 3. dub. 21. Wiestner hic n. 80. Reiffenstuel ibid. n. 186. Magnif. P. Schmier p. 1. de Delict. c. 4. n. 93.* Aliud est, quando crimen, de quo inquirere vult Judex, non est connexum; nam nisi etiam de hoc diffamatus sit, inquirere de illo Judex in delinquentem, de alio convictum, sine alijs adminiculis nequit, ut rectè *Sot. l. 5. de Just. q. 6. art. 2. §. enasitur;* *Sanch. dub. 21. cit. n. 2. in fin. Wiestner n. 96. Schmier n. 91. § 92.* Ratio est, quia licet infamatus de uno crimine jam amiserit famam, & existimationem suam, non tamen amisit totaliter, sed partialiter, remanente adhuc jure ad famam quoad alia crimina; nam utique in communi hominum æstimatione majus dispendium patitur existimationis ille, qui plura, quam qui unum, Delicta commisit. Alia ratio est in criminibus connexis; in his enim ipsa connexio ex uno suspicionem trahit ad alterum.

3. Quando Judex procedit ad denuntiationem Officialis publici *l. ea quidem 7. C. b. tit. vel per Inquisitionem Generalem venit in alicujus Rei notitiam;* quia Generalis est præparatoria ad Specialem, *Marant. l. cit. n. 24. Less. l. 2. de Just. c. 29. n. 125. Farin. q. 9. cit. n. 11. § 19. Fagnan. in c. qualiter 24. n. 60. Barb. ibid. n. 16. Passerin. in c. 1. b. tit. in 6. n. 30. § 52. Wiestner hic n. 81. Reiffenstuel n. 176. Neque refert, quod testis fortè peccaverit revekando, ed quod delinquens nullâ laboravit infamiâ; quia, ut rectè notat *Less. l. cit. ex quo crimen deductum est in publicam Judicis notitiam, sive bene, sive ma-**

malè, ille tenetur contra illud procedere per particularem Inquisitionem, & illud punire. *Conf.* quia si privatus quispiam extorisset crimen alterius per injuriam, & deduceret illud in Judicium, Judex deberet contra illum procedere, ut faciliè fa-entur omnes. ergo etiam procedere debet, dum per injuriam in Judicio detegitur à privato.

4. Quando Judici denuntiat etiam à privato, sed probo, & fide digno viro: quod tamen intellige, ut hoc casu Judex inquirere possit super infamia, ita denuntiat; nam ad inquirendum super crimine non est sufficiens talis denuntiatio; unde hoc casu, non nisi reperta infamia, pergere valet ad inquirendum super crimine. *Abb. in c. licet 12, h. tit. n. 2. not. ult. Felin. ibid. n. 3. Farin. q. 9. cit. n. 17. Passerin. n. 30. cit. Pirhing n. 61. Wiestner n. 82. Reiffenstuel n. 177. & seqq.*

5. Si Papa, vel Princeps alicui proprio motu, & non ad postulationem partis committat inquisitionem super crimine alicujus, dummodo Princeps non simpliciter narret, reum jam esse diffamatum, sed asserat sibi de Delicto ex ejus fama, & certâ scientiâ constare. *Marant. n. 25. Farin. n. 13. Pirhing n. 63.* quia sicut Princeps potest inquirere, non præcedente diffamazione Rei, ita & potest Delegatus ab illo per mandatam Motu proprio emanatum.

6. Si Judex ad Inquisitionem specialem de crimine processit, præfente inquisito, & non contradicente, nec reclamante; quia tunc valet processus, etiam si non probetur infamia, nec potest ulterius opponi contra Processum, ut dictum est *suprà n. 198.* & notant *Marant. n. 27. Clar. S. fin. q. 6. n. 9. Farin. n. 12. Pirhing n. 62.* Ratio est, quia, quod infamia præcedere Inquisitionem debeat, est introductum principaliter in favorem ipsius Rei, qui tacendo censetur renuntiare huic suo Juri, idèdque sibi imputare debet, quòd passus sit inquiri super veritate criminis, priusquam constaret de infamia. Idem dicendum, quando reus contumaciter abest; quia habetur pro præfente. *Pirhing n. 63. not. 2.*

7. In criminibus læsæ Majestatis, Hæresis, Apostasie, & alijs enormibus, atque in Reip. grave damnum tendentibus delictis; nam in his ad Inquisitionem specialem instituendam sufficit non levis suspicio. *Farin. q. 9. cit. n. 14. & 15. Less. l. 2. de Jus. c. 29. n. 128. Scaccia de Judic. l. 1. c. 24. n. 19. Passerin. Trib. Reg. q. 8. art. 6. n. 23. & in c. 1. h. tit. in 6. n. 47. & 48. Barbol. in c. qualiter cit. n. 12. Pirhing n. 64. & 7. Wiestner n. 82. Reiffenstuel n. 189.*

8. Quando Inquisitio non tendit ad publicam punitionem, sed ad solam correctionem delinquentis, aut damni evitatio-

nem, ut cum inquitur in vitam, & inorea personæ evehendæ ad Prælaturam, Parochiam, Ordines &c. ne promoveatur indignus. *Abb. in c. qualiter 24. n. 11. Sylv. V. Inquisitio 1. n. 10. & tertium, Durand. tit. de Inquisit. S. 3. n. 21. Marant. tit. de Inquisit. n. 32. Passerin. in c. 1. cit. n. 6. Wiestner hic n. 84. Reiffenstuel n. 175.*

9. Quando Delictum directè tendit in præjudicium tertij privati, & multo magis Reip. *Innoc. in c. licet 31. de Simonis n. 1. Sanch. Conf. l. 6. lib. 19. n. 15. Wiestner hic n. 85.*

10. Quando Inquisitio Specialis instituitur adversus Religiosum, cum distinctione tamen, si intendatur sola Religiosi correctio, non verò pœna illius, saltem gravis, v. g. Depositio, incarcerationio, ejectio &c. *Wiestner n. 86. & 87. cum alijs supra.*

Quæritur 7. quanam alia præter Infamiam, aut huic æquivalentia indicia requirantur ad Inquisitionem Specialem? *1. ut fiat à Judice competente arg. Rubr. & textum c. si à non compet. Jud. Sylv. V. Inquisitio 1. q. 1. dist. 2. Marant. de Ordin. Judic. p. 6. tit. de Inquisit. n. 102. Farin. præf. crim. q. 9. n. 53. Haun. tom. 6. de J. & J. tr. 3. n. 91. Wagnereck in c. fin. V. ad inquirendum not. 5. h. tit. Pirhing hic n. 49. Wiestner ibid. n. 88.* Unde quæ à Judice Sæculari formatur contra personas Ecclesiasticas, ipso Jure nulla est. Imò nec omnis Judex competens inquirere criminaliter potest, sed ille tantum, qui merum imperium habet: & propterea Judices Civiles, qui causæ criminalis cognitionem non habent, & qui nec corrigere, nec punire possunt, etiam non habent potestatem inquirendi. *Sylv. dist. 2. cit. Farin. n. 56. Pirhing n. 49. König n. 68.* Excipitur, si causa criminalis incidat in causam Civilem, agitatam coram Judice Civili; nam hoc casu ille etiam cognoscere, & inquirere poterit de causa criminali incidente, si tamen illa sit connexa cum causa civili, & quidem ita, ut hæc sine illa definiri non possit, ut, si testis falsum deponat coram Judice Civili. *Farin. n. 57.*

2. Ut prius de Corpore Delicti, seu quòd commissum Delictum sit, constet l. cum aliter 1. S. item illud 24. & l. necessarios 5. §. non alijs 2. ff. de S. C. Milan. Et procedit hoc etiam casu, quo reus ejusmodi Delictum à se commissum fatetur; nihilominus enim condemnari; vel torqueri propterea nequit, antequam Judex miserit in locum, in quo Delictum commissum dicitur, & ibi inquisiverit, an commissum sit, & sic habeatur notitia de illo commisso. *Clar. S. fin. q. 4. n. 1. Marant. l. cit. n. 18. Farin. q. 2. n. 7. Boff. tr. crim. tit. de Accus. n. 31. Guazzin. reor. Defens. 4. c. 1. n. 1. Brunneinan. in l. cum aliter cit. n. 4. Carpzov. præf. crim. p. 3. q. 108. Fleck. Bibl. Jur. Civil. l. 6. tit. 4. n. 18. & 19.*

Passerin. Trib. Regul. q. 8. n. 70. Wagnerek in c. fin. V. ad inquirendum not. 5. b. tit. Valens. hic §. 4. n. 2. König n. 73. Wiestner n. 89. Reiffenstuel n. 201. Magnif. P. Schmier p. 1. de Delict. c. 4. n. 77. quia non est in arbitrio hominis de sua vita disponere, sicut in causa civili, ubi quoad temporalia bona seipsum quis potest ex sua confessione condemnare arg. l. liber homo 13. ff. ad. Leg. Aquil.

213 3. Ut Inquisitio contineat Delicti circumstantias, præsertim loci, ac temporis, scilicet anni, & mensis. Clar. q. 31. n. 11. Farin q. 1. n. 11. §. 12. Haun, tr. 3. n. 90. Wagnerek not. 5. König n. 77. Wiestner n. 90. Reiffenstuel n. 210. arg. l. libellorum 3. ff. b. tit. & meritò, ut sic inquisito facilior reddatur sui defensio.

4. Ut is, contra quem Judex de Delicto aliquo vult inquirere, de eo non sit absolutus, neque ab eo actioni criminali præscriptum, Haun. n. 90. cit. in fin. & n. 91. Wagnerek not. 5. cit. Wiestner n. 94. cum Farin. n. 60.

5. Ut idem sit præsens, aut saltem citatus, & per contumaciam absens. Clar. q. 11. n. 2. Farin. q. 1. n. 69. Haun, n. 92. Wagnerek not. 5. Wiestner n. 95. Reiffenstuel n. 207. qui tamen addunt, Curiarum praxi istud non observari.

214 6. Ut eidem Inquisitio ostendantur capitula, seu puncta Inquisitionis, & nomina testium, ut sic Exceptiones suas formare contra dicta, & personas testium possit cum oporteat 19. c. inquisitionis 21. c. qualiter 24. fin. b. tit. Passerin. in c. 1. b. tit. in 6. n. 79. Engl. hic n. 25. König n. 77. Reiffenstuel n. 208. Magnif. P. Schmier p. 1. de Delict. c. 4. n. 86. Excipitur, si timeatur, ne si nomina, & dicta testium publicentur, ijs grave periculum imminet, & consequenter, ne propter hoc ipsum testes se subtrahant, aut veritatem in Examine metu mali imminentis dissimulent arg. c. fin. de Heret. in 6. & ibi Barbof. n. 7. Reiffenstuel n. 209. König n. 79. qui ex Claro addit, quandoque hoc medium observari, ut testium nomina quidem publicentur, sed in confuso, ita, ut nesciat reus, quisnam hoc, vel illud depofuerit.

Dub. 1. quomodo Judici, per viam Inquisitionis specialis procedenti, de Corpore Delicti constare debeat? 2. discrimen statuendum est inter Delicta; nam aliqua sunt facti permanentis, & post se vestigia relinquunt, ut homicidium, furtum commissum cum effractione, incendium, falsatio monetæ &c. alia verò sunt facti transeuntis, & vestigia post se non relinquentis, ut blasphemia, Magia, injuria verbalis &c.

216 De prioris generis Delictis constare Judici regulariter debet liquidè, & certò, puta, per ocularem inspectionem cadaveris occisi, effractæ cistæ, ædium exustarum, falsæ monetæ &c. De posterioris generis au-

tem sufficit constare per conjecturas, & præsumptiones; quia in ipsis Delicti corpus certò investigari non potest. Clar. §. fin. q. 4. n. 3. §. 4. Farin. q. 2. n. 4. §. 13. Guazzin. reor. defens. 4. c. 2. n. 13. Passerin. in c. 1. b. tit. in 6. n. 52. Carpzov. pract. crim. p. 3. q. 108. Fleck. Bibl. Jur. Civil. l. 6. tit. 4. n. 14. Wiestner hic n. 89. Reiffenstuel ibid. n. 203.

Dixi, regulariter constare Judici debere re per ocularem inspectionem &c. intellege, nisi Delictum occultum sit, & corpus Delicti propterea non facilè manifestabile, prout fit, quando Cajus dicitur occidisse Mævium, & ejus cadaver projecisse in aquas; nam hoc casu etiam Delicta facti permanentis pro Delictis facti transeuntis habentur, ut proin sufficiat de eo constare per conjecturas, & præsumptiones in ordine ad faciendam super eo inquisitionem specialem. Fleck. l. cit. n. 15.

Porro si de corpore Delicti, puta, homicidij quidem constat, dubitatur autem, an dolo, au verò casu, aut facto proprio illud contigerit, dubium hoc resolvi, & qualitas Delicti cognosci debet ex ipsius cadaveris inspectione, si hoc extet, per Judicem, & Medicos, Chirurgo, aliòsque peritos facta, item ex circumstantijs, aliisque indicijs delicti. Farin. prax. q. 122. n. 62. in quem finem quandoque cadaver effoditur, Carpzov. pract. crim. p. 1. q. 16. n. 8.

Dub. 2. quibus casibus Inquisitio, & ea receptæ testium depositiones sine mensis, vel etiam anni, ac determinati loci expressione sustineantur? 3. tres maximè casus refert P. Wiestner hic n. 91. §. duob. seqq.

1. Si alicubi Statuto introductum, vel praxi Tribunalium receptum est, ut adversus certi generis delinquentes, v. g. Usurarios, aut concubinariorum diffamatos, aut graviter suspectos summarè, & solà veritate facti inspectà, procedi soleat. Menoch. vol. 1. conf. 100. n. 93. Boss. tit. de Inquisit. n. 98. Farin. prax. crim. q. 1. n. 17.

2. Quando crimen ante complures annos est perpetratum, ut verisimile sit testes ejusmodi circumstantiarum non amplius recordari. Alex. l. 2. conf. 65. à n. 3. Farin. prax. q. 64. n. 93. §. 99. Imò idem Farin. q. 79. n. 44. & Guazzin. Reor. defens. 19. c. 7. n. 4. volunt ejusmodi oblivionem quinquennio, quandoque triennio, aliquando, etiam minoris temporis lapsu induci.

3. Quando delictum tractum Successivum habet, ut sunt crimina Hæreseos, Usurarum, Concubinariorum, aut alterius consuetudinis carnalis, Tusch, pract. V. Libellus concl. 320. n. 32. Menoch. l. cit. n. 91. Farin. q. 1. cit. n. 17.

Dub. 3. quid observandum sit in Examine, & Interrogatorijs Inquisitorialibus? 2. si Judex generalem Inquisitionem instituat, cavere omnino debet, ne testem de hac,

hac, vel illa persona certa interroget, e. g. an Mavius Cajum occiderit, vel in mortem ejus sit machinatus; quia ejusmodi suggestiones periculose sunt *l. in criminibus* §. 1. *§. qui questionem 21. ff. de Question. adeo*, ut Magistratus sic absque sufficientibus indicijs specialiter inquirens inquisito injuriarum teneatur. *Cothman. vol. 1. conf. 47. n. 46. Fleck. l. 6. tit. 4. n. 17.* nisi Princeps ejusmodi Inquisitionem jusserit, juxta dicta n. 206.

222 Si Specialis Inquisitio fiat. 1. proponi debent Interrogatoria personalia communia de conditione personæ Rei, quodnam sit ejus nomen, qui parentes, quæ patria, quæ Religio, vitæ conditio habitatio, conversatio &c. Deinde subjungantur Interrogatoria realia, ad rem, & causam delicti, ejusque scientiam pertinentia: inter quæ sequens servandus est ordo: prius regulariter proponi debent Interrogatoria debiliora, generaliora, & remotiora à factis: paulatim ea, quæ factis magis, magisque propria, ac propinqua: tandem specialia, imò specialissima quoad objecta, causas, effectus, adjuncta, & circumstantias delicti, de quibus reus satis indicatus, aut diffamatus est. *Scaccia l. 1. de Judic. c. 86. Brunnem. precess. inquis. c. 3. König bic n. 81.*

223 Addidi, de quibus reus satis indicatus, aut diffamatus est; nam de alijs, de quibus nulla infamia, aut indicia præcesserunt, interrogari non potest, nisi fortè connexionem habeant cum principali. Similiter non potest Judex interrogare de Socio criminis occulto, nisi hoc tale sit, quod socium necessariò requirit, vel quod cum Socijs factum dicitur, vel quod exceptum est, & Reip. noxium. *König l. cit.*

224 Dub. 4. quæ sit forma Inquisitionis severæ? 1. Consistit in sequentibus. 1. Ut ad eam procedi possit, præcedere debent indicia criminis urgentia, certa, & concludentia, ita, ut nihil pene deesse videatur, quam Rei confessio *l. in criminibus* §. 1. *§. sed* §. 1. & *l. unius* §. 1. *§. Reus* §. 1. *ff. de question. l. milites* §. 1. *§. oportet* §. 1. *C. eod. Ordin. Crim. Carol. V. art. 18.* *Roland. à Vall. vol. 1. conf. 24. n. 24. Farin. prax. crim. q. 37. n. 74. §. 79. Bocér. tr. de Quest. c. 3. n. 10. Fleck. Bibl. Jur. Civil. l. 6. tit. 11. n. 10. König bic n. 84.* ubi ex *Farin. l. cit.* tradit, quod nec longo usu induci, nec à Principe mandari possit, ut quis sine indicijs etiam in criminibus exceptis torturæ subiciatur: imò quanto crimen est gravius, & atrocius, tanto præsumptiones, & indicia debent esse graviora, & vehementiora, cum tunc agatur de graviore periculo.

2. Ad torturam procedendum non est, quando reus per testes de visu, vel per alia media, & argumenta de crimine plenè convinci potest; quia torturæ veluti remedium extraordinarium, inventa solùm est

in subsidium, & defectum legitimarum probationum *l. editam* §. pr. *l. Divus* §. pr. *ff. de Question. Ordin. Crim. Carol. V. art. 69.* ubi disertè cavetur, quòd, si reus legitimis probationibus convictus in negatione delicti perseveret, non torqueri, sed damnari, & puniri debeat. *König bic n. 84. y. secundo, Magnif. P. Schmier p. 1. de Delict. c. 4. n. 97.*

3. Post obtenta, & legitimè probata²²⁵ indicia, si ea Judex ad torturam sufficientia esse agnoverit, interloquendo pronuntiat reum esse torquendum, dièmq; certum executioni præfigit. *Ordin. crim. cit. art. 43.* Antequam verò re ipsa suscipiatur tortura, *Ordin. crim. cit. art. 46.* vult, ut reus in præsentia Judicis, duorum saltem Assessorum, & Actuarij Judicialis, seriò, etiam sub torturæ comminatione, de spontanea delicti confessione faciendâ interpelletur. Quodsi in negatione criminis perseveraverit reus, juxta eandem *Ordin. art. 47.* Judex ipsi injunget, ut indicia diluat, & innocentiam suam probet: in qua probatione si deficiat, tandem torturæ subijciuntur. *König n. 84. y. tertio.*

4. Ipsa verò tortura ita est suscipienda, ut torquendus *salvus sit vel innocentia, vel supplicio*, ut *l. questionis* §. 7. *ff. de Quæst.* inquit *Ulpianus.* Hinc ætatis, sexus, virium, ac totius constitutionis corporis, item affectuum animi, delicti, & indiciorum maxime habenda est ratio; nam pro horum diversitate temperanda tortura est, *Ord. crim. cit. art. 58.* *Waizenegger de Servit. Demon. dissert. 6. c. 9. n. 151.* ubi n. 153. ait, ex eo solo maleficium taciturnitatis non esse præsumendum, nec inusitata propterea tormenta adhibenda, quòd reus, usitatis tormentis subiectus, crimen non fateatur; quia sunt, qui vel solâ patientiâ, & fiducia bonæ conscientie tormenta contemnunt.

5. In ipsa tortura Judex, vel Com²²⁷missarius reum ad certos Inquisitoriales articulos, ab accusatore, vel à Fiscali, vel ab ipso Judice exhibitos examinare, superfluas tamen quæstiones, & ad factum non pertinentes rejicere debet. *Fleck. l. 6. tit. 11. n. 20.* Cavere etiam Judex debet, ne reum de alio Delicto interroget, quàm de quo ex verisimilibus indicijs suspectus est, nisi cum eo, super quo legitimè quæritur, si ejusdem generis, aut ex eodem dependentiam, vel connexionem habeat. *Bocér. de question. c. 5. n. 5. Fleck. n. 20. cit. König n. 85.*

6. Ab Actuario autem gradus, & 228 instrumenta torturæ, temporis diuturnitas, Rei responsiones, lamentationes, gestus, & aliæ circumstantiæ annotari debent. *Ordin. cit. art. 46. Fleck. n. 22.* Porro inter Responsiones Rei, non illæ, quas facit in ipso torturæ actu, sed quas eo paulisper remisso facit, attendi debent, ut statuitur in *Ord. cit. art. 58.*

229 7. Post confessionem à reo in tortura obtentam, & intervallum unius, vel plurium dierum reo, extra torturæ locum constituto, in præsentia Judicis, & duorum Assessorum ab Actuario prælegitur confessio in tormentis facta, ipsæque denuo interrogatur, an in ea adhuc persistat, vel ab ea recedat ex toto, aut ex parte, & quidquid tum dixerit, simili modo diligenter annotari debet. *Ord. cit. art. 58. §. 2.*

230 Dub. 5. an pendente Inquisitione, inquisitus accusari possit? *¶* Affirmativè, si Jus commune spectemus; nam hoc Jure spectato, Inquisitio est remedium extraordinarium. Sed hoc cessat, quando adest ordinarium. Et hoc verum est, ut etiam coram alio Judice accusatio institui possit, impediatque Inquisitionem coram uno antea coeptam. *Vallenf. hic §. 4. n. 10.*

231 *Excipitur* 1. crimen læsæ Majestatis, & alia excepta. *Gloss. in l. ex lege §. si publico ff. de adult.* 2. Si statuto permittatur Inquisitio; tunc enim est remedium ordinarium, conf. per supervenientem accusationem non tollitur: & hinc quia hodierna consuetudine, ut *n. 172. dixi*, in remedium ordinarium transijt, simili ratione per accusationem non tollitur. 3. Si inquisitus datâ operâ affectaret, & procuraret Accusationem coram alio Judice ad impediendam Inquisitionem. 4. Si offensus à Judice rogatus ante coeptam Inquisitionem, an velit accusare, responderet, negativè. *Vallenf. l. cit.*

232 *Quæritur* §. quis sit Effectus Inquisitionis? *Et* 1. quidem dubitatur, quis sit Effectus Inquisitionis generalis? *¶* Ejus effectus est, quod præparet viam ad Inquisitionem specialem; nam si ex illa emergant indicia, & probationes, ex quibus verè, vel præsumtivè apparet, quodnam, & quale delictum, & à quo commissum sit, illa loco diffamationis succedunt, & tanquam causæ impulsivæ, legitimæ, & sufficientes inquisitionem specialem exposcunt; neque enim tunc requiruntur indicia alia, ut dictum est *supra n. 204.* Debet tamen hoc casu, ut descendere ad Inquisitionem specialem possit, Judex diligenter inquirere, & expendere ipsorum Indiciorum, quæ ipsi per Inquisitionem generalem aperta sunt, gravitatem; nec enim statim credendum est, si fortè quid ad aures ejus perveniat, quod suspicionem quæcumque delicti adversus aliquem causare possit. *König hic n. 22.*

233 Dub. 2. quis sit Effectus Inquisitionis specialis? *¶* Alium Effectum suscepta, aliam absoluta habet. *Suscepta* producit obligationem in personis inquisitis ad manifestandam veritatem, quæ tamen obligatio easdem personas iniquitas solum urget, quando Inquisitionem specialem præcesserunt legitima indicia, & consequenter quando Judex legitimè interrogat; non verò,

quando talia indicia non præcesserunt, nisi crimen in futurum damnosum foret tertio, aut Reip. & hoc damnus aliter evitari non posset. Quod multo magis verum de reo est, præsertim quando causa est capitalis, c. b. gravissimum præjudicium, quod ex confessione sua is pateretur. Quando autem Judici interroganti veritatem reus teneatur fateri, dictum est *Libr. 2. tit. 18. n. 3.*

Inquisitio absoluta trahit post se sententiam Judicis: nam si inquisitus de crimine legitimè convictus fuerit, à Judice condemnari debet; absolvi autem, si ille crimen nec sponte confessus, nec legitimis probationibus de illo convictus est: ubi tamen notandum reum hoc casu non esse antea absolvendum purè, simpliciter, ac definitivè, nisi postquam Juramentum purgationis præstiterit. Quod Juramentum si reus sibi delatum à Judice præstare noluerit, habebit pro confessio, ut est in alijs Juramentis receptum *l. cum & Judices 2. §. quasi 6. & §. seq. C. de Jurejur. propt. calumn. Heig. q. 40. n. 36.* Postquam verò reus illud præstiterit, etiam ab expensis liber pronuntiandus est. *Clar. §. fin. q. 62. n. 10. Heig. l. cit. n. 32. König n. 91.* Habetque Purgatio illa non tantum in foro Canonico, sed etiam in Civili locum, ut bene advertit. *Heig. l. cit. n. 29.*

Dub. 3. quis sit Effectus Quæstionis, seu Inquisitionis durioris? *¶* Alius est, si reus torturæ subiectus delictum contanter neget, alius, si fateatur.

Si constanter delictum neget dicitur purgasse indicia contra se extantia, et si fuerint urgentissima. *Boër. decis. 163. n. 12. & 17. Boss. tit. de confess. n. 28. & tit. de sentent. n. 70. Farin. prax. crim. q. 40. n. 8.* Nunc *conf. 202. n. 10. König hic n. 92.* Et hinc ad torturam ulterius revocandus non est, nisi nova indicia, & quidem evidèntia, ac prioribus fortiora supervenerint, aut reus corpus, vel animum magica, aut alia arte adversus tormenta duraverit *l. unius 18. §. reus 1. ff. de Quest. Damhud. prax. crim. c. 38. Clar. §. fin. q. 64. n. 46. König l. cit. sed carcere liberari, & dimitti debet, compensatis litis expensis. Const. Carol. art. 61. & præstitâ prius Urphedâ, seu obligatione jurata, quâ se ille obstringat, quòd adversus Judicem, à quo incarceratus est, non aliter experiri velit, quàm si prius ab hoc Juramento per Magistratum superiorem, causâ cognitâ, fuerit absolutus. *Gaill. l. 1. obs. 22. n. 1. Berlich. p. 2. concl. 44. n. 1. König n. 92. cit.**

Si reus Delictum fateatur, ejusque confessio sit clara, certa, & specifica, continens locum, tempus, & alias delicti circumstantias, contra eum Sententia ferri, & ipse condemnari potest, si tamen iste post biduum, extra locum torturæ constitutus, confessionem, in tortura factam, ut *n. 229. di.*

dictum est, ratificaverit. Quodsi eandem revocet, iterabitur tortura. *Conf. Carol. art. 57.* & si in secunda tortura constanter neget, absolvendus est; sin confiteatur, & postea iterum revocet, tertium torquetur. *Conf. cit. art. 58.* Si verò etiam in hac tertia Tortura confiteatur, & paulò post neget, extra ordinem punietur, Bocet. *de quest. c. 5. n. 39.* Carpozov. *pract. crim. p. 2. q. 126. n. 50.* König *n. 92. cit. fin.*

137 Dub. 4. an crimen detectum, & probatum per viam Inquisitionis poenà ordinaria puniri possit? Convenit inter DD. 1. De consuetudine, & praxi Tribunalium infligi ordinariam, ut Anguian. *l. 2. de LL. c. 6. n. ult.* Gonzal. *in c. inquisitionis 21. n. 11.* König *hic n. 91. fin. advertunt.* 2. Similiter ordinaria poena infligitur de Jure Civili, ut Abb. *in c. inquisitionis cit. n. 1.* Felin. *ibid. n. 3.* Tiraquell. *de poen. temperand. caus. 53. n. 2.* Pirhing *hic n. 80.* König *n. 91. fin.* Reiffenstuel *n. 220.* notant, & favet *l. ordo s. ff. de publ. judic.* ubi dicitur, quòd ordo exercendorum publicorum Judiciorum capitalium in usu esse desierit, cessante scilicet accusatione, & induceto in ejus vicem Processu Inquisitorio, durante tamen poenà Legum. 2. *l. abolitio s. c. de abolit.* ibi, *Inquisitione facta, poena competens, h. e. Jure itatuta, & ordinaria ingeratur.* 3. *l. qui sepulchra s. c. de Sepulch. violat.* ubi huic crimini, sive per viam accusationis, sive per Extraordinariam Denuntiationis in Judicium deducatur, eadem poena decernitur infligenda: quos textus memorata Tribunalium praxis interpretata potius esse, quam correxisse censenda est contra Gonzal. *n. 12. l. cit.*

138 Dubium est, quid censendum sit de Jure Canonico? Abb. *in c. inquisitionis 21. h. tit. n. 1.* Felin. *ibid. n. 1.* Marant. *de Ordin. Judic. p. 4. dist. 10. n. 6.* Tiraquell. *caus. 53. cit. pr. Pirhing hic n. 80.* alique volunt, hoc Jure locum esse solùm poenæ extraordinariæ. Moventur textus *c. inquisitionis cit. pr.* ubi crimini, per viam Inquisitionis detecto, jubetur infligi poena ordinaria Depositionis, quando crimen impedit executionem, sive usum Ordinis, & Beneficij retentionem, etiam post peractam poenitentiam; alias verò dicitur moderanda. *Conf.* ex ratione: quia sine legitimo accusatore poenà ordinariâ nemo puniri debet. *can. de manifesta 17. §. sed sciendum,* junct. *Gloss. caus. 2. q. 1. c. un. ut benef. Eccl. fin. dimin. confer. & c. si legitimus s. h. tit.* Atqui accusator ferè deficit, quando adversus reum proceditur per viam Inquisitionis. Ergo &c.

139 Sed dicendum, etiam de Jure Canonico poenam ordinariam infligi posse. Ita

Abb. *in c. cum super 2. de confess. n. 10.* sibi contrarius. Laym. *ibid. n. 1.* Gonzal. *in c. inquisitionis cit. n. 6.* Pirhing *tit. de confess. n. 18.* sibi contrarius, Wiest. *hic n. 99.* Reiffenstuel *n. 219. ibid.* Magnif. P. Schmier *p. 1. de Delict. c. 4. n. 115.* Sumitur 1. *ex c. cum super 2. cit.* ubi Canonico, qui in Processu Inquisitionis, instituto super Electione alterius, crimen Simonix, à se commissum, incidenter confessus est, inflicta fuit poena ordinaria privationis officij, & Beneficij. Neque satisfacit dicere, quòd crimen Simonix *in c. inquisitionis cit.* sit exceptum; solum enim exceptum est, si committatur circa Ordinis, aut Beneficij proprii assentionem, ut patet ex textu.

2. *Ex c. fin. de celebr. Missar.* ubi per viam Inquisitionis processum est adversus Sacerdotem, qui in pane fermentato, & scypho ligneo, sine igne, sive lumine, & aquâ celebravit, & poena privationis Beneficij, & Officij in perpetuum adversus eundem lata est, quæ poena hujus delicti est ordinaria. 3. *Ex consuetudine;* nam ut *n. 237.* annotavi, poenà ordinaria hodiernis moribus infligi solet etiam casu, quo viâ Inquisitionis proceditur. Consuetudo autem est interpretis Legis, & semper in dubio censetur potius ei esse conformis, quàm difformis. 4. *Ex communi Doctorum Regula,* quâ dubium Jus explicari debet per aliud Jus certum. Est autem Juris Canonici dispositio dubia, certa Juris Civilis. Igitur sicut Jure Civili etiam, quando viâ Inquisitionis proceditur, ad poenam ordinariam procedi potest, ita etiam Jure Canonico. 5. *Ex ratione;* quia Judex aliquando, præsertim quando multis contumaciter delinquentibus, exemplo est opus, potest imponere poenam ordinariâ majorem *l. quid ergo 12. §. poena 7. ff. de his, qui notant. infam.* Igitur etiam ordinariam, seu illam, quæ delicto à Jure statuta est.

Ad textum in contrarium allegatum di. 243. eo, ibi quidem poenæ moderationem, spectatis personæ, & delicti qualitatibus, aliisque circumstantijs, permitti, non tamen prohiberi, ne ordinaria infligatur, ut patet ex verbo *Poterit,* quo *ibidem* Pontifex utitur, & notand. *c. cum super cit.* Abb. Laym. Gonzal. *l. cit.* quod maxime verum est, si crimen Ecclesiæ esset valde invisum. *Ad Conf.* si ratio illa aliquid probaret, probaret, nunquam in Inquisitione locum esse poenæ ordinariæ, quod est contra textum *c. inquisitionis cit. pr.* Dicendum ergo, quòd, cum Inquisitio succedat in locum Accusationis, iisdem poenis in ipsa locus esse debeat, quibus in ista.